

Bovenscheldebekken

Wateruitvoeringsprogramma

Bekkenbestuur 10 juni 2024

Samen werken aan water

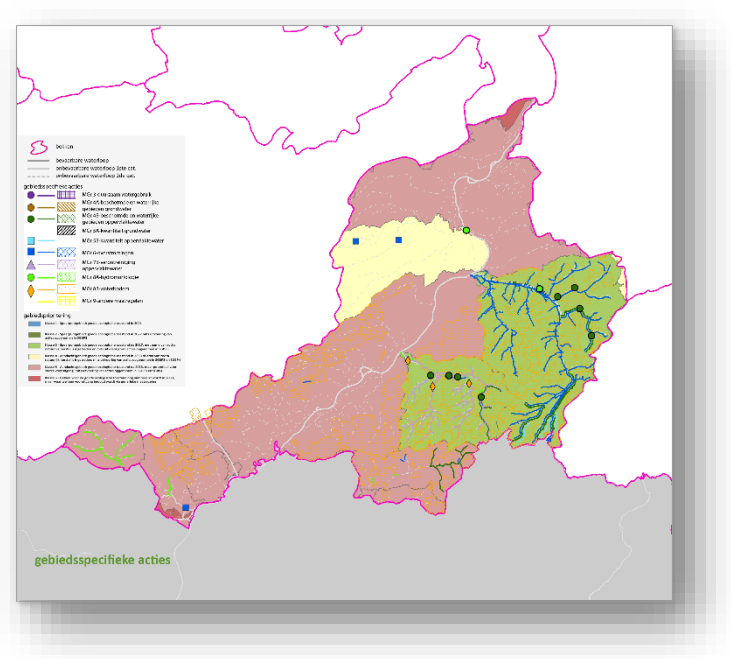
Integraal Waterbeleid
Bovenscheldebekken

Met het **wateruitvoeringsprogramma** voor het **Bovenscheldebekken** leggen de partners binnen het bekken de **prioritering** incl. **timing** vast voor de **uitvoering** van de **gebiedsspecifieke acties** die nodig zijn om in het bekken de waterkwaliteit en ecologie te verbeteren, de structuur van de waterlopen te herstellen, de overstromings- en droogteproblematiek aan te pakken en de waterbeleving te verhogen.

De uitvoering van het [actieprogramma van het Bovenscheldebekken van de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027](#) vormt de basis van het uitvoeringsprogramma.

Naast de gebiedsspecifieke acties is het belangrijk dat ook de [generieke acties \(Vlaams deel 2022-2027\)](#) uit de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 uitvoering krijgen. Zij leveren immers een belangrijke bijdrage aan het halen van de doelstellingen.

Figuur 1: [locatie gebiedsspecifieke acties opgenomen in het bekken specifieke deel Bovenscheldebekken van de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027](#)

Per gebied in het bekken hebben de partners samen de te halen **doelstellingen** uitgeschreven alsook het **engagement** dat ze aangaan om bij te dragen aan het halen van die doelstellingen. Bij de verschillende initiatieven (acties/projecten) is een stand van zaken en planning opgenomen. Indien van toepassing zijn ook de knelpunten/drempels weergegeven die de realisatie van de actie of het project bemoeilijken of in de weg staan.

Zwalm	3
Maarkebeek	7
Wallebeek	11
Boven-Schelde	143
Rone en Molenbeek-Ronse	175
Spierbeken, Spierekanaal en kanaal Kortrijk-Bossuit	197

Zwalm

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Zwalm is een speerpuntgebied klasse 3. Het gebied heeft enkel nog natuurlijk herstel nodig om na 2027 de goede ecologische toestand te kunnen bereiken.

wateroverlast

Door verdere implementatie van de drietraps-strategie van vasthouden-bergen-afvoeren en door ruimte te geven aan de waterloop willen we de pieken in het debiet van de waterloop zo veel mogelijk aftoppen en schadelijke overstromingen vermijden.

watertekort

Water wordt voldoende geïnfiltreerd en vastgehouden zodat de bovenlopen niet droogvallen in de zomer. Er is een captatieverbod voor ecologisch kwetsbare waterlopen in het afstroomgebied.

waterbeleving

Wandelen langs de Zwalm is genieten van deze kabbelende beek in een schilderachtige omgeving. Het water dat langs de watermolens stroomt is proper en kent geen lozingspunten meer vanuit de horecazaken zelf of in de onmiddellijke omgeving. Langs de waterloop zijn er voldoende locaties waar hengelen mogelijk is.

Meer info: [bekkenspecifiek deel Bovenscheldebekken](#)

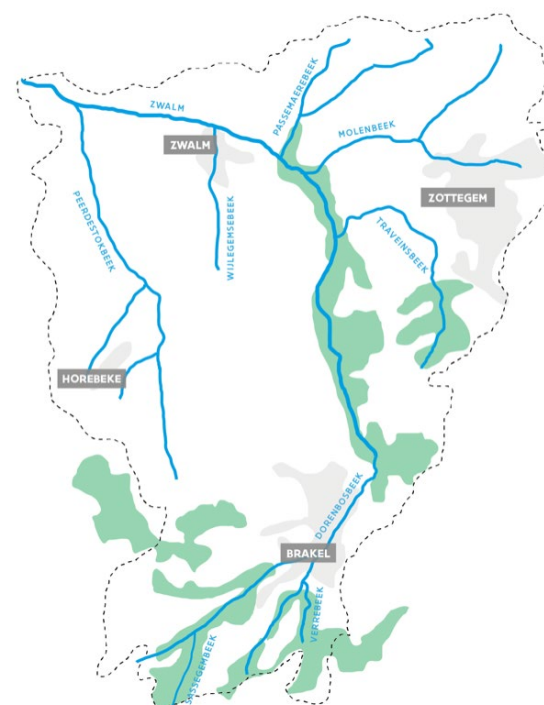
SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Sinds 2016 organiseert het bekkensecretariaat Bovenscheldebekken het gebiedsgericht overleg Zwalm. Sinds 2021 wordt dit overleg verdergezet onder de noemer van het Riviercontract Zwalm. Bij dit overleg zijn overheden, steden en gemeenten en middenveld betrokken.

Op regelmatige basis leggen partners hun projecten en initiatieven bij elkaar met het oog om meer te bereiken op het terrein.

Meer info: [bekkenwebsite Bovenscheldebekken](#) en [bekkenspecifiek deel Bovenscheldebekken](#)

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

➡ De provincie Oost-Vlaanderen, ANB en VMM voeren maatregelen om het visbestand in een aantal boven- en zijlopen te vrijwaren

De bovenlopen en enkele zijlopen van de Zwalm vertonen plaatselijk zeer waardevolle structuurkenmerken en vormen een thuis voor de beekprik, beekforel en rivierdonderpad. Met het oog op het vrijwaren van het visbestand in deze waterlopen voert de provincie Oost-Vlaanderen in overleg met ANB inrichtingsmaatregelen uit.

Hoever staan we

In de Dorenbosbeek loopt de herintroductie van de beekprik door ANB nu 5 jaar. Deze vis leeft gemiddeld 7 jaar als larve in het sediment/zand en leeft dan 1 maand als volwassen dier. De inspanningen voor herintroductie moeten dus zeker 7 jaar volgehouden worden. De beekprik is momenteel zeldzaam maar een goeie indicator voor de waterbodempkwaliteit en structuurkwaliteit van de beek. ([4B D 0230](#)). Er is recentelijk beslist voorlopig geen beekprik meer te herintroduceren in de Vlaamse Ardennen vanwege het ontbreken van terugvangsten. Er wordt nu verder ingezet op onderzoek naar larven en hoe zij zich voeden of hoe ze opgroeien in een nieuwe omgeving.

Foto 1: beekprik (bron: ANB)

Op de Molenbeek-Velzeke, t.h.v. de Van Temsches molen legde de provincie Oost-Vlaanderen in overleg met ANB in 2022 een paaiplaats/grindbank aan. ([4B E 0333](#)) Door de hoge erosieproblematiek in de Zwalm raakt deze echter volledig bedekt onder het slib.

Natuurpunt en Oost-Vlaanderen voerden in 2022 een biotoopverbetering uit op de Traveinsbeek. Dit heeft ervoor gezorgd dat de populatie Rivierdonderpad fors uitgebreid is naar benedenstroomse delen van de beek.

Wat staat er te gebeuren

De provincie Oost-Vlaanderen lost tegen 2027 alle vismigratieknelpunten op in de Verrebeek en de Traveinsbeek waardoor vismigratie nog verder mogelijk wordt. ([4B E 0330](#), [4B E 0331](#), [4B E 0332](#)). Te Strijpen zal een natuurvriendelijke bypass worden aangelegd in 2025 met paaiplaats, er werd een project ingediend (en weerhouden) via oproep levend Water. Dit jaar zal het studie bureau het technisch

ontwerp opmaken.

De provincie Oost-Vlaanderen herstelt de historische loop van de Dorenbosbeek t.h.v. Lange Haag in Brakel. ([4B E 0327](#)) De werken werden aanbesteed en de uitvoering van de werken is voorzien in de zomer 2024. .

ANB en VMM achten het onrealistisch om nog een paaiplaats op de bypassen langs de Zwalmolen en Ijzerkotmolen aan te leggen. De kans is groot dat bij hevige regenval dergelijke paaiplaatsen wegspoelen. Mogelijks zijn er elders in het stroomgebied van de Zwalm zoals de Dorenbosbeek en Traveinsbeek wel mogelijkheden voor bijkomende paaiplaatsen.. ([4B E 0334](#))

Het nemen van maatregelen in de Zwalm i.f.v. het visbestand zijn zeer moeilijk door de hoge sedimentlast. Zo raken de paairiffles in de vistrap te Klein Zwitserland continu 'ondergesneeuwd' onder sediment, wat nefast is voor de eitjes van o.a. de beekforel. ([4B E 0335](#))

De paaiplaats die aangelegd werd in de Zwalm t.h.v. Topbronnen door de provincie Oost-Vlaanderen in 2022 werkt dan weer wel goed, gezien in dit traject weinig sediment in de waterloop terecht komt.

Op 17 januari 2024 legde VMM een mobiele krabbensleuf aan op de vismigratieloop die langs de Ter Biestmolen loopt (waterloop de Zwalm) . Dit project kadert binnen het Europese CLANCY-project. De valopstelling maakt zowel populatiebeheer als monitoring mogelijk. De laatste resultaten geven aan dat er slechts een beperkt aantal Chinese Wolhandkrabben deze bypass optrekken. Meer stroomafwaarts de Zwalm thv haar monding en in andere waterlopen komen deze krabben nochtans in groten getalen voor, dit wordt verder gemonitord ifv achterhalen oorzaak hiervan.

Foto: @Lieven De temmerman

In 2025 voert ANB, in overleg met VLM, de provincie Oost-Vlaanderen en de gemeente Brakel een studie uit naar maatregelen in enkele bovenlopen van de Zwalm om vissoorten te vrijwaren. Op basis van mogelijk habitats voor Rivierdonderpad worden de Dorenbosbeek, Sassegembeek, Molenbeek, Traveinsbeek en Molenbeek-Velzeke geheel of gedeeltelijk meegenomen in deze studie. Deze maatregelen zullen vervolgens in 2026 en 2027 door de waterloopbeheerders, nl. de provincie Oost-Vlaanderen en de gemeente Brakel, in praktijk gebracht worden. Hier wordt vooral ingezet op low cost maatregelen die op korte termijn kunnen gerealiseerd worden, zoals stroomdeflectoren, grindbanken, dood hout,... ([4B E 0337](#), [5B B 0032](#)). In de zomer zal een bestek worden opgemaakt om de studie op te kunnen starten.

➡ De gemeenten Horebeke, Zwalm en Zottegem stimuleren de uitvoering van erosiebestrijdingsmaatregelen

In het afstroomgebied van de Peerdestokbeek en de Zwalm zorgt erosie voor afspoeling van vruchtbare landbouwgrond. Een groot deel van dit sediment komt terecht in de waterloop waar het zorgt voor aanslibbing en eutrofiëring. ([8B A 0112](#))

Hoever staan we

Voor het oplossen van de erosieknelpunten ter hoogte van de kromstraat en de Materstraat/Rokegem in Horebeke heeft Steunpunt Erosie in juni 2022 een subsidiedossier ingediend bij Departement Omgeving. In december 2023 werd gevraagd

om deze subsidiedossiers nogmaals te verplaatsten naar het volgende halfjaarlijkse investeringsprogramma, gezien het dossier nog niet volledig is. Hierdoor konden deze maatregelen nog niet worden uitgevoerd op het terrein (nog onzekerheid omtrent financiering).

Voor de stad Zottegem wordt gewerkt aan erosiebestrijdingsmaatregelen Provinciebaan, Paddestraat, Pastoriestraat en Kortendries. Te Zwalm heeft de landbouwer aan de Hundelgemsebaan zelf een bufferstrook van 6m aangelegd. Langs de Herpelstraat doet de erosiedam in combinatie met de grasbufferstrook nog steeds haar werk maar het is belangrijk dat deze stroken kunnen blijven bestaan via de ecoregelingen.

Wat staat er te gebeuren

In principe zullen dit jaar in het kader van het WLS2.0 project 'Zwalmvallei' 9 erosiedammen uit natuurlijke materialen binnen het gebied van de Zwalmbeek worden gerealiseerd.

Het invoeren van erosiebestrijdingsmaatregelen op landbouwpercelen is voor een groot deel gebaseerd op vrijwilligheid. De subsidies die hiervoor voorzien worden zijn niet altijd voldoende om de landbouwer te engageren. Bovendien zijn de maatregelen beperkt in de tijd en dus niet duurzaam. Erosiebestrijdingswerken verlopen hierdoor moeizaam ondanks de grote inspanningen van de erosiecoördinatoren. Er is nood aan een (wetgevend) kader rond erosie om sneller vorderingen te kunnen maken op het terrein.

Een aantal meerjarige 'Boer aan boord'-stroken, gelegen naast een waterloop binnen het gebied van de Zwalm, zullen alvast ook komende jaren worden verdergezet wegens verlenging (voor de duur van 2 of 3 jaar) in het kader van het Europese project 'Merlin'. Binnen het stroomgebied van de Zwalm zijn dankzij dit project momenteel 14 stroken aangelegd bij 5 landbouwers voor een oppervlakte van 2,3 ha.

➡ VMM lost het migratieknelpunt op t.h.v. de Zwalmolen

De Zwalm is een prioritaire waterloop voor vismigratie tussen de Schelde en enkele ecologisch waardevolle bronwaterlopen (bv. de Sassegembeek en de Dorenbosbeek). De Zwalmolen was de laatste van de vijf watermolens die nog een knelpunt vormde.

Hoever staan we

Vrije vismigratie is weer mogelijk over het volledige traject van de Zwalm. VMM legde in 2022 een vistrap aan langs de Zwalmolen in de bestaande bedding van de Bosvijverloop. Op één zone werden een aantal drempels gebouwd. Op een tweede zone werd op de

bodem een laag ruwe breuksteen gelegd die de snelheid van het water afremt. Door de sanering van dit laatste vismigratieknelpunt op de Zwalm is vrije vismigratie over het volledige traject nu een feit. Zo is het grootste deel van de Zwalm bereikbaar voor optrekkende vissen. Dit biedt kansen voor soorten als de serpel, beekforel, kwabaal en kopvoorn, allemaal typische beekvissen die een snelstromende waterloop nodig hebben en de voorbije jaren weer in deze waterloop geïntroduceerd werden. (4B E 0336)

Ook de elektromechanica van de afsluitschuif op de vismigratieloop werd geautomatiseerd. Zo kan de loop afgesloten worden bij verhoogd debiet in de Zwalm. (8A E 0314)

Wat staat er te gebeuren

VMM werkt momenteel aan een oplossing om een automatische beluchter te koppelen aan een multiparametersonde zodat bij droog weer en eventueel zuurstoftekort onmiddellijk gereageerd kan worden om het visbestand te beschermen.

De partners realiseren maatregelen uit het riviercontract Zwalm

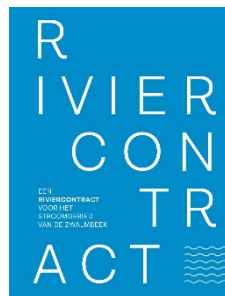
Op 28 juni 2021 ondertekenden de Provincie Oost-Vlaanderen, de Vlaamse Overheid, de gemeenten Horebeke, Zottegem en Zwalm, Solva, Boeren natuur Vlaanderen, Algemeen Boerensyndicaat Vlaanderen en de Boerenbond het riviercontract voor het stroomgebied van de Zwalmbeek. Daarmee engageerden ze zich om samen de overstromingsrisico's in het stroomgebied aan te pakken.

Hoever staan we

Versillende van de 43 acties om de overstromingsrisico's in het stroomgebied te beperken, zijn intussen gerealiseerd of staan in de steigers. Maatregelen op het terrein met een ruimtelijke impact vragen meer voorbereiding.

In 2020 heeft VMM een natuurlijke oeverzone aangelegd langs de Zwalm t.h.v. de mondingszone. Deze oeverzone strekt zich uit over een lengte van bijna 2 km langs beide zijden. Door de aanleg van een grazige buffer langs beide kanten van de waterloop wordt de instroom van nutriënten, pesticiden en sediment voorkomen.

Wat staat er te gebeuren

VMM legt een winterbed aan voor de Zwalm afwaarts de Hoogstraat te Nederzwalm. Hiervoor wordt in 2023 en 2024 het nodige studiewerk verricht rond grondverzet en inrichting.

De brug onder de Hoogstraat vormt momenteel een vernauwing in de Zwalmbeek en zorgt voor opstuwing met wateroverlast als mogelijk gevolg bij hevig regenweer. Het Agentschap Wegen en Verkeer voorziet in 2025 een verbreding van deze koker tot bijna 12 meter om de wateroverlast in Nederzwalm te verminderen.

Om het water vlot te laten doorstromen wordt door VMM de op- en afwaartse profilering van de Zwalm thv de Hoogstraat bestudeerd en onderzocht of dit kan geoptimaliseerd worden. (6 H 0038) Voor de zone opwaarts Nederzwalm tot Munkzwalm zal door VMM samen met de gemeente Zwalm in 2023-2024 nagegaan worden of de ecologische en toeristische verbinding kan verbeterd worden.

Ook de brug in Munkzwalm (N415) thv de Zuidlaan zal worden verbreed tot circa 12m. Hier moet ervoor gezorgd worden dat er bij hoog water niet te veel water tegelijkertijd wordt afgevoerd naar Nederzwalm, dit kan gebeuren door bepaalde inrichtingsmaatregelen.

Aquafin en de gemeenten maken werk van de aansluiting van belangrijke clusters.

In het afstroomgebied van de Zwalm zijn er de voorbije jaren al heel wat rioleringsprojecten uitgevoerd. Toch is er nog een lange weg te gaan om het totale reductiedoel (N en P) te behalen voor dit waterlichaam.

Hoever staan we

Momenteel wordt het knelpunt 'optimalisatie Zuidlaan' te Zwalm onder de loep genomen. Hiermee worden 160 IE bijkomend aangesloten.

In 2023 werd ook een heel belangrijk lozingsknelpunt langs Tenbergen-Livierenstraat in Brakel opgelost. Door de aansluiting van deze niet gezuiverde cluster op de collector wordt het waardevol visbestand op de Dorenbosbeek verder beschermd.

Voor de Vierwegenstraat te Zottegem wordt momenteel aan een oplossing gewerkt om huishoudelijk afvalwater van de Traveinsbeek af te koppelen. Er werd in 2024 een GIP-dossier ingediend opdat de werken kunnen vorderen.

Ter hoogte van de bovenloop van de Zwalm is het project Molenbeek-Ronsestraat momenteel in uitvoering (laatste fase van 5 fasen), hier is zeer veel aandacht uitgegaan naar buffering van hemelwater.

Wat staat er te gebeuren

De komende jaren moeten de gemeenten werk maken van de aansluiting van prioritaire clusters op de saneringsinfrastructuur. Onder meer de 2 projecten te Horebeke - 'Sint-Kornelis-Horebeke' en 'Sint-Maria-Horebeke' - zijn cruciaal om de doelstellingen te halen. Belangrijk daarbij is dat de juiste keuzes gemaakt worden inzake aansluiting op centrale infrastructuur en zuiveringsrendementen.

De toekomstige RWZI 'Brakel-Zegelsem' en toevoercollector vormt hierbij de belangrijkste investering. Maar ook de aansluiting van Dries te Latem naar het ZVG van Oudenaarde is prioritair. Een belangrijke uitdaging voor heel het stroomgebied is de verdunning van het rioleringsstelsel en daaraan gelinkte afkoppeling van grachten van het stelsel (bv regio Velzeke-Provinciebaan, Paddestraat).

Maarkebeek

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Maarkebeek is een speerpuntgebied klasse 3. Het gebied heeft enkel nog natuurlijk herstel nodig om na 2027 de goede ecologische toestand te kunnen bereiken.

wateroverlast

Het overstromingsrisico (getroffen personen) is hoog. De aanleg van bijkomende GOG verlagen dit risico.

watertekort

Water wordt niet rechtstreeks afgevoerd naar de Schelde maar geïnfiltreerd en gebufferd zodat dit bruikbaar is in droge perioden. Er is een captatieverbod voor ecologisch kwetsbare waterlopen in het afstroomgebied.

waterbeleving

Er is maximaal recreatief medegebruik van de open ruimte inclusief de waterlopen. De molens in het stroomgebied zijn ware blikvangers en brengen mensen samen. Belevingsplekken of trage wegen zijn ingericht langs de waterlopen en zijn idyllische plekjes geworden langs natuurlijke waterlooptrajecten.

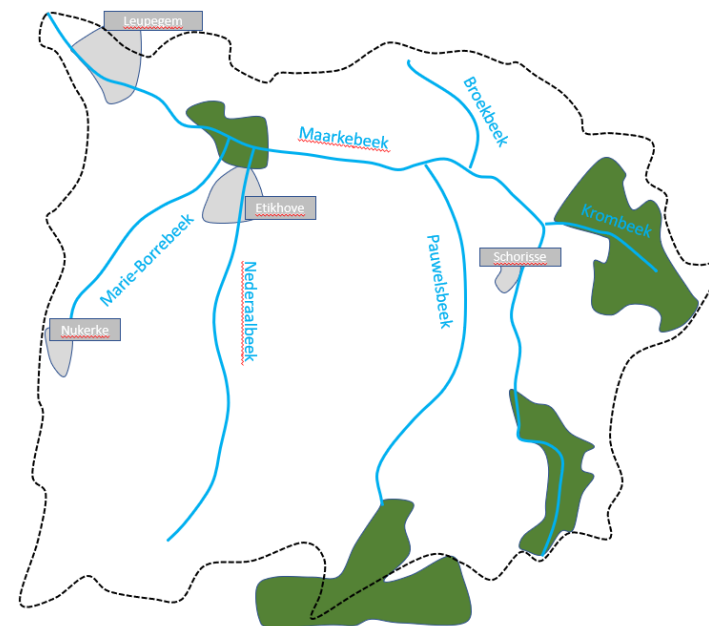
Meer info: [bekkenspecifiek deel Bovenscheldebekken](#)

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Het bekkensecretariaat trekt het gebiedsgericht en thematisch overleg dat werd opgestart in de vorige planperiodes (2014) . Bij dit overleg zijn overheden, steden en gemeenten en middenveld betrokken. Via overleg willen we alle betrokkenen er toe aanzetten om samen maatregelen te nemen die de waterkwaliteit van de Maarkebeek ten goede komen. Momenteel ligt de focus op de uitvoering van het Riviercontract Maarkebeek.

Meer info: [bekkenwebsite Bovenscheldebekken](#) en [bekkenspecifiek deel Bovenscheldebekken](#)

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

➡ VMM maakt werk van herprofilering en structuurherstel

Na de zware overstromingen van november 2010 sloegen de VMM, stad Oudenaarde, gemeente Maarkedal en provincie Oost-Vlaanderen de handen in elkaar. Samen stelden ze een riviercontract Maarkebeek op met maatregelen om het overstromingsrisico in de regio te verminderen. Een van deze maatregelen is het water meer ruimte geven door de bedding van de waterloop op bepaalde plaatsen te verbreden en/of verdiepen. ([8A E 0307](#), [8A E 0308](#))

Hoever staan we

De VMM realiseerde in 2022 een winterbed voor de Maarkebeek over een lengte van ruim 500 meter langs Meersbloem-Leupegem, tussen de N8 en de monding van de Schelde. Hierdoor wordt de bedding van de waterloop breder waardoor de maximale waterpeilen significant dalen.

Eind 2022 heeft AWV de koker onder de N8 verbreed (van 4,5 m naar 7m) en verhoogd om het water meer ruimte te geven. De brug die toegang verleent tot de industriezone Meersbloem-Melden werd hierbij vernieuwd.

Om de bestaande huizen in de Wolfabriekstraat in Oudenaarde te beschermen heeft VMM in 2018 en waterkering aangelegd.

Foto 3: waterkering (bron: VMM)

Wat staat er te gebeuren

Afwaarts de N60 heeft de VMM plannen om de waterloop wat meer ruimte te geven door deze te laten meanderen. WORG ((watergevoelige openruimtegebieden) 'Schapendries' werd voorlopig aangeduid door de Vlaamse Regering en het openbaar onderzoek werd doorlopen. Het is nu wachten op de definitieve vaststelling van het openruimtegebied opdat inrichtingsmaatregelen kunnen worden gerealiseerd. Momenteel zijn wel al initiatieven genomen om inrichtingsschetsen op te maken.

➡ De provincie Oost-Vlaanderen bouwt bijkomende GOG's op de Maarkebeek en op de Molenbeek en voert structuurherstelmaatregelen uit op de Maarkebeek en de Pauwelsbeek

In uitvoering van het Riviercontract Maarkebeek zal de provincie Oost-Vlaanderen in 2023 starten met het afbakenen van 3 nieuwe overstromingsgebieden t.h.v. de Borgtmolen, de Romansmolen en de Kasteelmolen. ([6 F 0301](#), [6 F 0302](#), [6 F 0303](#))

Samen met de aanleg van deze GOG's lost de provincie Oost-Vlaanderen ook de bestaande vismigratieknelpunten aan de molens op. ([4B E 0322](#), [4B E 0323](#), [4B E 0324](#), [4B E 0325](#))

Hoever staan we

De drie nieuwe GOG's op de Maarkebeek van de provincie en het nieuwe GOG van de VMM op de Pauwelsbeek vormen één dossier. De MER screening hiervoor is afgerond in 2022. De vergunningsprocedure voor het GOG Pauwelsbeek is nu lopende. De provincie dient een vergunningsaanvraag in voor GOG Borgtmolen tegen eind 2023. In 2024 start de vergunningsaanvraag voor GOG Romansmolen en vergunning voor GOG Kasteelmolen wordt opgemaakt tegen 2026.

Foto 4: Kasteelmolen in Schorisse

Gelijktijdig met deze procedure maakt de provincie Oost-Vlaanderen ook een landinrichtingsplan op om tegen 2027 de vallei klimaatrobuster te maken. Ze focust daarbij op inrichtingsmaatregelen in en rond de GOG's en op de oevers van de Maarkebeek. De provincie hecht daarbij ook veel belang aan maatregelen om sedimentuitspoeling te beperken.

Tenslotte liep van 10 oktober tot 8 december een openbaar onderzoek ifv de afbakening van deze overstromingsgebieden bij besluit van de minister. De afbakening is noodzakelijk om de instrumenten aankoopplicht en vergoedingsplicht van het decreet integraal waterbeleid te kunnen toepassen.

Samen met de realisatie van het GOG voorziet de provincie Oost-Vlaanderen structuurherstel voor de Pauwelsbeek i.k.v. WLS Maarkebeek. De oude loop wordt t.h.v. haar monding terug aangekoppeld aan de Maarkebeek. ([8A E 0310](#))

Ter hoogte van de Essestraat in Maarkedal worden de basisschool en enkele huizen verder afwaarts bedreigd door wateroverlast uit de Maarkebeek. De provincie Oost-Vlaanderen verplaatst de Maarkebeek landinwaarts in een meanderend en natuurtechnisch profiel (Riviercontract Maarkebeek). ([8A E 0309](#)). Er werd in juni 2023 een dossier ingediend (en weerhouden) voor de projectoproep Levend Water (Blue Deal). In het voorstel wordt de oude overwelfde loop bij de school behouden, hierdoor kan deze stroomafwaarts ook gebruikt worden als paaiplaats voor vissen en als extra waterafvoer bij hogere waterstanden.

De provincie voert samen met de gemeente Maarkedal erosiebestrijdingswerken uit op de Molenbeek (zijloop van de Nederaalbeek). De provincie maakt ook werk van een bufferbekken/ 'grote erosiepoel' om wateroverlast vanuit de akkers op te vangen. Hierdoor wordt de wateroverlast in de Diederikstraat en Ten Hole in Maarkedal aangepakt. De uitvoering hiervan is afhankelijk van de aanleg van de nieuwe GOG's, een ontwerp is wel reeds gefinaliseerd. Het gemeentelijke deel van het volledige erosiebestrijdingsproject rond Ten Hole werd afgerond.

➡ **ANB voert maatregelen uit om het visbestand in een aantal bovenlopen te vrijwaren**

De bovenlopen van de Maarkebeek vertonen plaatselijk zeer waardevolle structuurkenmerken en vormen een thuis voor de beekprik, beekforel en rivierdonderpad.

Hoever staan we

In de bovenloop van de Maarkebeek was de herintroductie van beekprik door ANB nu 4 jaar opende. Deze vis leeft gemiddeld 7 jaar als larve in het sediment/zand en leeft dan 1 maand als volwassen dier. De inspanningen voor herintroductie moeten dus zeker 7 jaar volgehouden worden. De beekprik is momenteel zeldzaam maar een goeie indicator voor de waterbodempkwaliteit en structuurkwaliteit van de beek. ([4B D 0228](#)). Er is beslist voorlopig geen beekprik meer te herintroduceren in de Vlaamse Ardennen vanwege het ontbreken van terugvangsten. Er wordt nu verder ingezet op onderzoek naar larven en hoe zij zich voeden of hoe ze opgroeien in een nieuwe omgeving.

ANB heeft terreininventarisaties uitgevoerd op de Molenbeek-Maarkebeek en Krombeek i.f.v. opmaak van een integraal plan. ([4B E 0321](#))

Wat staat er te gebeuren

In 2025 voert ANB een studie uit naar maatregelen in de Krombeek en Steenbeek om vissoorten te vrijwaren. Deze maatregelen zullen vervolgens in 2026 en 2027 door de waterloopbeheerders, nl. de provincie Oost-Vlaanderen, in praktijk gebracht worden. Hier wordt vooral ingezet op low cost maatregelen die op korte termijn kunnen gerealiseerd worden, zoals stroomdeflectoren, grindbanken, dood hout,... ([4B E 0345](#))

➡ **De gemeente Maarkedal en Kluisbergen stimuleren de uitvoering van erosiebestrijdingsmaatregelen**

In het afstroomgebied van de Molenbeek-Maarkebeek zorgt erosie voor afspoeling van vruchtbare landbouwgrond. Een groot deel van dit sediment komt terecht in de waterloop waar het zorgt voor aanslibbing en eutrofiëring. ([8B A 0114](#))

Hoever staan we

De erosiecoördinator werkt momenteel rond negen gebieden in Maarkedal om erosie te verminderen in het stroomgebied van de Maarkebeek, nl. Spichtenberg (grasstroken en wilgentenen aangelegd/gepland), Zeelstraat, Bovenstraat, Ellestraat (grasstrook via Boer aan Boord), Melinkstraat, Tenabele, Keistraat, Rijststraat en Ronsestraat. Ter hoogte van Terbeke is er regelmatig sprake van water-en modderoverlast op de rijbaan, hier zal door de landbouwer gras ingezaaid worden.

Wat staat er te gebeuren

De wilgentenenadam te Spichtenberg werd verlengd in 2023 in opdracht van de provincie.

In de Ellestraat wordt een buffergracht en erosiebekken aangelegd door de gemeente Maarkedal. De vergunningsaanvraag hiervoor werd verkregen en in najaar zal dit in uitvoering gaan. Het opzet is de aanleg van een buffergracht van 750 kubieke meter, een bufferbekken van 1.250 kubieke meter, een houthakselgracht van 20 meter en een grasbufferstrook in de zone ten zuiden van de Ellestraat.

In Maarkedal werden er in 2023 7 stroken aangelegd bij 4 landbouwers via het project Boer aan Boord en 17 stroken werden via project MERLIN aangelegd bij 7 landbouwers (1,9 ha). Het is de bedoeling om te blijven inzetten op deze maatregelen en deze te bestendigen.

➡ De provincie Oost-Vlaanderen bouwt een sedimentvang op de Pauwelsbeek en de VMM plaatst sedimentvangen op de Maarkebeek en de Nederaalbeek

De bouw van een sedimentvang stroomopwaarts voorkomt massale slibafzetting in het stroomafwaartse deel van de waterloop, dat dikwijls moeilijk toegankelijk is om te ruimen. Ook vanuit ecologisch standpunt kan een sedimentvang meerwaarde bieden. Zo wordt een kostenbesparing gerealiseerd op het onderhoud van de waterloop door het sediment lokaal en opwaarts van een verontreinigingsbron te laten bezinken.

Hoever staan we

De provincie Oost-Vlaanderen overweegt de aanleg van een sedimentvang op de Pauwelsbeek. De uitvoering hiervan is afhankelijk van de aanleg van de nieuwe GOG's. ([8B C 0068](#))

Wat staat er te gebeuren

De VMM plant een sedimentvang op de Maarkebeek, stroomopwaarts de Nonnemolen. Deze is voorzien in het sedimentplan van 2011. VMM plaatste in 2020 eveneens een sedimentvang t.h.v de Nederaalbeek en het GOG. ([8B C 0069](#), [8B C 0071](#))

➡ Aquafin en de gemeente Maarkedal maken werk van de aansluiting van belangrijke clusters.

In het afstroomgebied van de Maarkebeek is voornamelijk de gemeente Maarkedal betrokken voor de uitvoering van gemeentelijke rioleringsprojecten.

Hoever staan we

De voorbije jaren is al een grote inspanning geleverd door Aquafin en de gemeente voor de heraanleg van de N457 en bijhorende rioleringswerken (Maarkeweg, Gansbeekstraat). De bouw van de KWZI Oudenhove was nodig om in de bovenloop bijkomend lozingspunten te zuiveren. Collector 'Bosgat' is het volgende project dat in uitvoering zal gaan.

Wat staat er te gebeuren

Op langere termijn wordt de aanleg gepland van de collectoren 'Parkstraat-Stokstraat' en 'Steenberg-Boskant' en het zuiveren van de regio rond Boitsbank-Donderij. De realisatie van deze projecten zal zorgen voor een grote verbetering van het zuiveringsrendement.

De verspreide bebouwing in het buitengebied zal de komende jaren op een individuele manier moeten aangepakt worden via kleinschalige decentrale projecten.

Wallebeek

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Stampkotbeek-Wallebeek is een aandachtsgebied klasse 4. Het gebied heeft de goede ecologische toestand bereikt in 2033 (of erna van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden).

wateroverlast

Er is voldoende bergingscapaciteit waardoor de wateroverlast zeer beperkt is.

watertekort

Water wordt niet rechtstreeks afgevoerd naar de Schelde maar geïnfiltreerd en gebufferd zodat dit bruikbaar is in droge perioden.

waterbeleving

De talrijke wandelpaden laten je genieten van de natuur en het water.

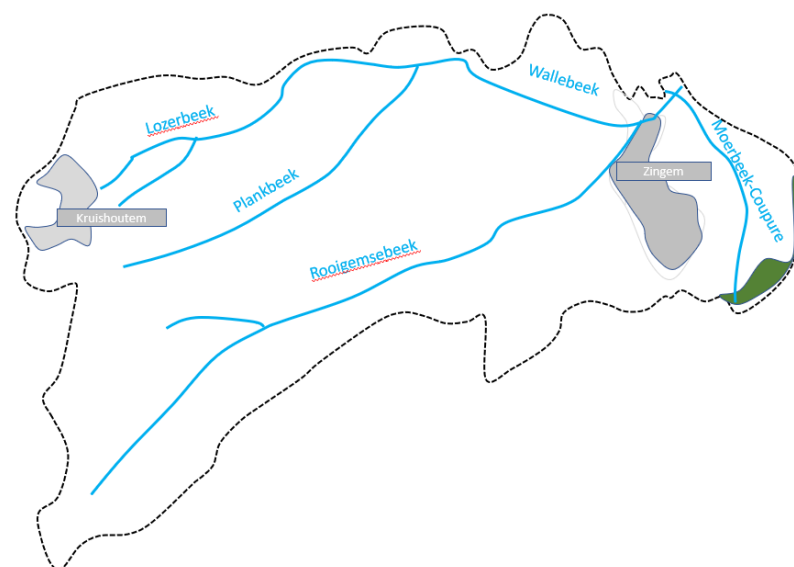
Meer info: [bekkenspecifiek deel Bovenscheldebekken](#)

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

De provincie Oost-Vlaanderen organiseert het overleg in het stroomgebied van de Wallebeek.

Meer info: [bekkenwebsite Bovenscheldebekken](#) en [bekkenspecifiek deel Bovenscheldebekken](#)

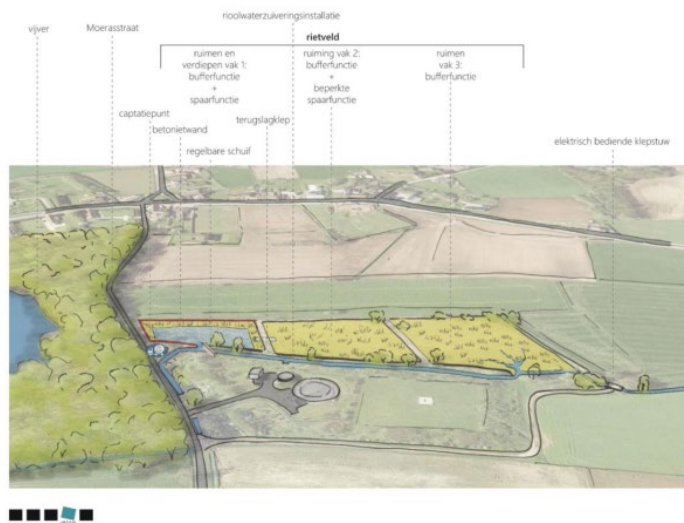

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

➡ De provincie Oost-Vlaanderen richt het overstromingsgebied te Kruisem opnieuw in

Hoever staan we

De provincie Oost-Vlaanderen richtte het overstromingsgebied aan de Moerasstraat opnieuw in. Naast de optimalisatie van de bufferfunctie werd ook een spaarfunctie aan een deel van dit overstromingsgebied gekoppeld. Hiermee komt de provincie tegemoet aan de vraag naar water voor landbouwdoeleinden in droge periodes. (6 F 0304). Land- en tuinbouwers kunnen het opgeslagen water gebruiken, bijvoorbeeld om hun akkers te irrigeren of machines met sproeivloeistoffen bij te vullen

Figuur 2: Ontwerpschets bufferbekken

➡ De provincie Oost-Vlaanderen ruimt het wachtbekken 'Pluimke' te Ouwegem

Door het slib in het bekken te ruimen wordt de waterbergingscapaciteit hersteld. (6 F 0305). De ruiming werd uitgevoerd in 2018 en wordt om de 5 à 10 jaar herhaald volgens noodzaak.

De provincie Oost-Vlaanderen bekijkt momenteel om het buffervolume binnen het stroomgebied van de Wallebeek te vergroten en om een aantal bufferbekkens automatisch te sturen.

➡ Signaalgebied 'Zingemse meersen' vrijwaren

Het signaalgebied Stuivenberg, Kleinmeers Grootmeers is momenteel zone voor openbaar nut. De bedoeling is dat het signaalgebied in de toekomst wordt omgezet naar natuur en landbouwzone na doorlopen van de WORG-procedure en fase van openbaar onderzoek. Deze zone is een belangrijke groene long met grote sponscapaciteit t.h.v. het meersengebied langs de Schelde.

➡ Aquafin en de gemeente Kruisem maken werk van de aansluiting van belangrijke clusters.

In het afstroomgebied van de Wallebeek is Kruisem samen met Aquafin aan zet om de druk vanuit de huishoudens aan te pakken.

Hoever staan we

Recent werden heel wat projecten uitgevoerd waaronder centrum Kruishoutem, doortocht Ouwegem, gescheiden stelsel Della Faillestraat en de riolering t.h.v. de Boeregemstraat.

Wat staat er te gebeuren

De gebrekkige riolering in Lozerdorp wordt nog aangepakt door Kruisem. Andere belangrijke projecten die op stapel staan: Deinsesteeweg, Ouwegemsesteenweg tussen Lozer en Ouwegem (met fietspad), Weistraat en Neerrechemstraat.

Boven-Schelde

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Boven-Schelde is een aandachtsgebied klasse 5. Het gebied heeft de goede ecologische toestand niet bereikt in 2033, maar er is wel potentieel voor een sterke vooruitgang (dankzij win-wins met andere waterdoelstellingen, aanwezigheid lokale waardevolle OWLn)

wateroverlast

Er is voldoende bergingscapaciteit waardoor de wateroverlast zeer beperkt is. De hemelwaterplannen voor de steden en gemeenten in het gebied zijn opgemaakt en op elkaar afgestemd.

watertekort

Er is voldoende water om de verschillende functies te vervullen, nl natuur, landbouw en scheepvaart.

waterbeleving

Harde waterrecreatie is mogelijk en veilig op de Schelde. De recreatieve vaart ondervindt weinig hinder tijdens drogere periodes. In het natuurgebied rond de Scheldemeanders is het aangenaam vertoeven.

Meer info: [bekkenspecifiek deel Bovenscheldebekken](#)

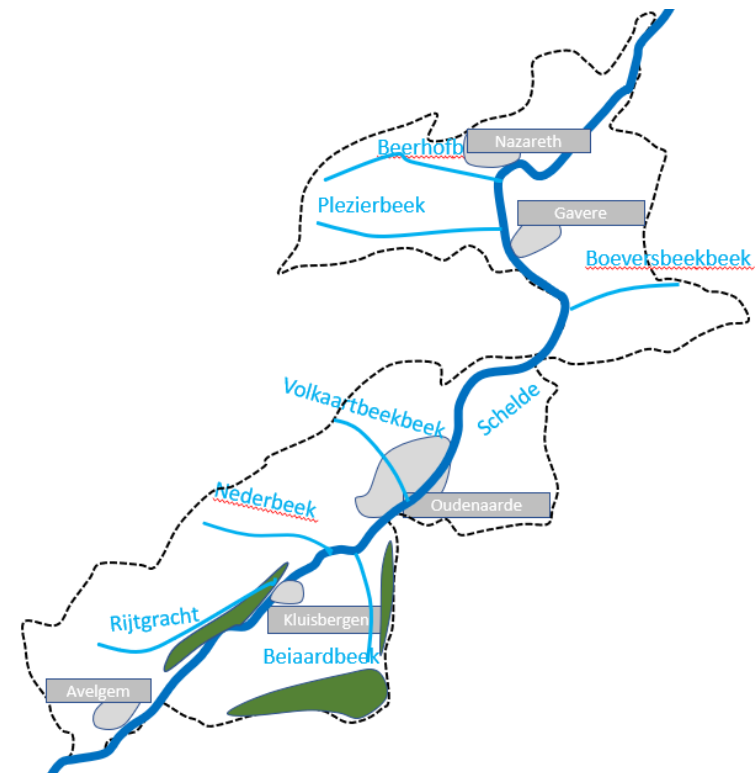
SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Binnen het Scheldemeersengebied zijn de land- en natuurinrichtingsprojecten West-Vlaamse Scheldemeersen en Merelbeekse Scheldemeersen lopende. Voor de realisatie van maatregelen werken verschillende instanties samen.

In 2018 werd voor de Leie en Schelde een ruimtelijke visie opgemaakt door Leiedal ism gemeenten, steden, provincie West-Vlaanderen en de Vlaamse Overheid. De focus ligt o.a. op het realiseren van de Seine-Schelde verbinding, inclusief rivierherstelmaatregelen.

Meer info: [bekkenwebsite Bovenscheldebekken](#) en [bekkenspecifiek deel Bovenscheldebekken](#)

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

➡ De provincie West-Vlaanderen realiseert een GOG op de Kasterbeek

De provincie West-Vlaanderen pakt de wateroverlast t.h.v. de Groeningstraat in Anzegem aan door de bouw van een overstromingsgebied op de Kasterbeek. ([6 F 0306](#))

Hoever staan we

Het GOG komt er voorlopig niet. Het lukt de provincie niet om tot een grondaankoop te komen.

➡ De Vlaamse Waterweg plaatst oevererosiebescherming op de Boven-Schelde aan de visnevengeul te Asper .

De vispassage te Asper staat momenteel dicht omwille van erosieproblemen. De Vlaamse Waterweg herstelt de oevers van de nevengeul opdat deze terug functioneel kan worden gemaakt. ([8A E 0311](#))

Hoever staan we

Het is wachten op resultaten van een studie die door het Waterbouwkundig labo zal worden uitgevoerd (2025-2026). Het herstel zou uitgevoerd kunnen worden samen met de renovatie van de 3 sluizen langs de Boven-Schelde in periode 2026-2027 (ontwerpen in opmaak).

➡ De gemeenten Avelgem, Anzegem en Zwevegem plannen erosiebestrijdingsmaatregelen

De gemeenten Avelgem, Anzegem en Zwevegem plannen projecten om erosie te bestrijden Inagro neemt initiatief om deze projecten te inventariseren en te prioriteren. ([8B A 0109](#), [8B A 0110](#))

Hoever staan we

In Zwevegem werden in 2022 erosiebestrijdingswerken uitgevoerd aan de Keiberg. Inagro heeft met landbouwers beheersovereenkomsten opgemaakt voor 4.51 ha.

Het project om erosie te bestrijden in de Heestertstraat te Avelgem was administratief volledig rond, werd gedragen door alle betrokken partners (INAGRO, Zwevegem, Avelgem, 2 landeigenaars) maar uiteindelijk ondertekende 1 landeigenaar de overeenkomst niet waardoor het project niet kon uitgevoerd worden.

Wat staat er te gebeuren

Op grondgebied Avelgem, Anzegem en Zwevegem loopt het PDPO-project 'klimaatadaptatie door water-en bodembeheer in het interfluvium' waarbij landbouwers beroep kunnen doen op de expertise bij Inagro, Boerennatuur Vlaanderen en intercommunale Leiedal.

➡ Intercommunale Leiedal coördineert de ontharding van de site Pattyne in Avelgem

De voormalige bedrijfssite Pattyne in de Avelgemse Scheldemeersen wordt afgebroken en vergroend. Deze locatie is gelegen aan de Oude Scheldearm 'Deweer'. De site wordt in twee fases getransformeerd. Dit groenblauwe onthardingsproject omvat de eerste fase waarbij de gebouwen op dit deel van de site worden gesloopt, verharding wordt weggenomen en de ontharde site groen wordt ingericht. Het project zoekt een evenwicht tussen hoge natuur-en biodiversiteitswaarde enerzijds en belevingswaarde anderzijds.

Hoever staan we

Intercommunale Leiedal heeft de site kunnen aankopen om te ontharden met Vlaamse subsidies. Het inrichtingsplan is momenteel in opmaak.

Wat staat er te gebeuren

De ontharding fase 1 is gepland voor 2024, de volgende fase volgt later.

➡ Aquafin en de gemeenten maken werk van de aansluiting van belangrijke clusters.

Binnen dit grote afstroomgebied moeten nog vele clusters worden gesaneerd om de goede toestand te kunnen bereiken. Anderzijds wordt de kwaliteit van de Schelde hier voor een groot deel bepaald door wat vanuit Wallonië aan vuilvracht binnenkomt.

Hoever staan we

De voorbije jaren werden her en der belangrijke projecten uitgevoerd om lokale waterlichamen of bepaalde natuurgebieden te vrijwaren van bijkomende input van vuilvracht vanuit de huishoudens. In de Merelbeekse Scheldemeersen was het project ' Gaversesteenweg' een belangrijk project. In de West-Vlaamse Scheldemeersen heeft de uitvoering van rioleringswerken te Otegem en langs de Scheebeek een gunstige impact op de waterkwaliteit van de Rijtmeersen.

Wat staat er te gebeuren

Het toekomstig project Bosstraat-Meierij in Merelbeke zal een gunstige impact hebben op de waterkwaliteit van de Schragebeek en de Melsenbeek. Eens de Schragebeek proper

genoeg is kan deze de Melsenbeek en bijhorende vistrappen voeden met extra water in droge periodes.

Toekomstige rioleringswerken langs de Biestbeek en Sint-Arnoldusbeek in Anzegem en Waffelstraatbeek in Avelgem zijn van groot belang om de waterkwaliteit van de Scheldemeersen verder te verbeteren.

Rone en Molenbeek-Ronse

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Rone (en Molenbeek Ronse) is een aandachtsgebied klasse 5. Het gebied heeft de goede ecologische toestand niet bereikt in 2033, maar er is wel potentieel voor een sterke vooruitgang (dankzij win-wins met andere waterdoelstellingen, aanwezigheid lokale waardevolle OWLn)

wateroverlast

De realisatie van twee GOG's t.h.v. Broecke en de openlegging en hermeandering van de Molenbeek beschermen het centrum van de stad Ronse tegen wateroverlast.

watertekort

Water wordt bovenstrooms langer vastgehouden zodat de ecologisch kwetsbare bovenlopen niet droogvallen. Er is een captatieverbod voor ecologisch kwetsbare waterlopen in de bovenlopen van de Molenbeek Ronse.

waterbeleving

Waardevolle beken zijn te ontdekken in de bronbossen die Ronse omgeven.

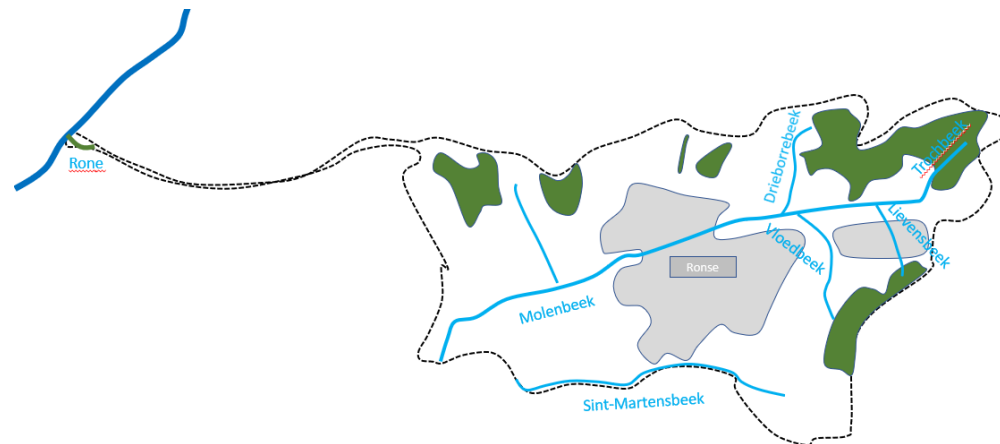
Meer info: [bekkenspecifiek deel Bovenscheldebekken](#)

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

De Rone ontspringt in Wallonië en stroomt van oost naar west om uit te monden in de Boven-schelde te Kluisbergen. De Molenbeek-Ronse mondt uit in het opwaarts traject dat doorheen Wallonië stroomt. Overleg met de Waalse partners is hier essentieel om vooruitgang te boeken. De voorbereidingen hiervoor zijn lopende.

Meer info: [bekkenwebsite Bovenscheldebekken](#) en [bekkenspecifiek deel Bovenscheldebekken](#)

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

➡ De provincie Oost-Vlaanderen werkt aan structuurherstel en realiseert 2 bijkomende GOG's

De provincie Oost-Vlaanderen plant heel wat ingrepen op de Molenbeek-Ronse en enkele zijlopen, waaronder oeverherstel voor de Molenbeek zelf en omlegging van de Trochbeek.

Hoever staan we

Er is nood aan bijkomende buffering op de Molenbeek. De provincie komt hieraan tegemoet door de aanleg van 2 overstromingsgebieden op Mergelwater en Hoelbeke t.h.v. Broeke en de Jolystraat. In 2023 zal de provincie het debiet monitoren om na te gaan welke buffering nodig is. ([6 F 0307](#)) . Het project wordt in 2024 technisch uitgewerkt.

De provincie Oost-Vlaanderen heeft in 2022 de verzakte oever hersteld van de Molenbeek-Ronse t.h.v. de Zonnestraat in het centrum van Ronse. ([8A E 0312](#))

Om wateroverlast tegen te gaan zal de provincie de Trochbeek omleggen t.h.v. de Kanarieberg. Momenteel is deze actie geen prioriteit. ([6 F 0308](#)). Ook de actie ' Terug in open bedding brengen van de Bosbeek t.h.v. de instroom in de Molenbeek aan Klijpestraat' staat nog on hold ([8A E 0313](#)).

Wat staat er te gebeuren

De PFAS problematiek is sterk aanwezig op de Molenbeek-Ronse. Dit bemoeilijkt de geplande werken op deze waterloop. Er is onduidelijkheid over wie verantwoordelijk is voor de saneringskosten.

➡ ANB voorziet inrichtingsmaatregelen in enkele bovenlopen om vissoorten te vrijwaren en verdroging tegen te gaan

De bovenlopen van de Molenbeek vertonen plaatselijk zeer waardevolle structuurkenmerken en vormen een thuis voor de beekprik, beekforel en rivierdonderpad.

Hoever staan we

ANB heeft terreininventarisaties uitgevoerd op de Trochbeek, Drieborrebeek, Lievensbeek en bovenloop Molenbeek-Ronse. ([4B E 0339](#))

Wat staat er te gebeuren

In 2025 wordt door ANB een studie uitgevoerd naar maatregelen in de Trochbeek om vissoorten te vrijwaren. Deze maatregelen zullen dan in 2025 en 2026 door de waterloopbeheerder, nl de provincie in praktijk gebracht worden. Hier wordt vooral ingezet op low cost maatregelen die op korte termijn kunnen gerealiseerd worden, zoals stroomdeflectoren, grindbanken, dood hout,... ([4B E 0340](#)). Het bestek voor de studie wordt in 2024 opgemaakt.

➡ VMM doet aan bebossing van haar percelen langs de Rone.

VMM plant om vanaf 2024 de linkeroever van de Rone op Vlaams gebied te bebossen (0,4 ha).

➡ Aquafin en de gemeente Ronse maken werk van de aansluiting van belangrijke clusters.

Hoever staan we

In het afstroomgebied van de Molenbeek was de uitvoering van enkele projecten belangrijk om stappen te zetten richting een betere waterkwaliteit voor haar bovenlopen en voor een hoger zuiveringsrendement van RWZI Ronse (collector Molenbeek, Niovestraat, Elzelestraat, Savooistraat, Schoonboeke,...). Door de grote bedrijvigheid in de regio is er ook vanuit deze sector een impact op de werking van het RWZI en op de waterkwaliteit van de Molenbeek.

Wat staat er te gebeuren

De verbindingsriolering Savooistraat-Louisemariestraat is een zeer belangrijk project dat huishoudelijke lozingspunten van de Molenbeek en waardevolle zijwaterlopen zal halen.

Spierebeken, Spierekanaal en kanaal Bossuit-Kortrijk

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Grote Spierebeek en het Kanaal Kortrijk-Bossuit zijn een aandachtsgebied klasse 5. Het gebied heeft de goede ecologische toestand niet bereikt in 2033, maar er is wel potentieel voor een sterke vooruitgang (dankzij win-wins met andere waterdoelstellingen, aanwezigheid lokale waardevolle OWLn). De waterkwaliteit van het kanaal is belangrijk in functie van drinkwaterproductie. De Zwarte Spierebeek (en het Spierekanaal) is een gebied klasse 6. Ook op langere termijn wordt het moeilijk om de goede ecologische toestand te bereiken in het gebied.

wateroverlast

Er is voldoende bergingscapaciteit waardoor de wateroverlast zeer beperkt is. De hemelwaterplannen voor de steden en gemeenten in het gebied zijn opgemaakt en op elkaar afgestemd.

watertekort

Het aangevoerde debiet vanuit Wallonië en Frankrijk is voldoende groot om een ecologisch minimum debiet te garanderen. De drinkwatervoorziening vanuit het kanaal Kortrijk-Bossuyt is gegarandeerd.

waterbeleving

Recreatieve scheepvaart op het Spierekanaal is verzekerd. Het is aangenaam wandelen en fietsen langs de grensoverschrijdende waterlopen in de Blauwe Ruit

(<https://www.blauweruimte.eu/blauweruit>). Het voormalig oud zwembad van Spiere (het Bassin) is ingericht als een toeristisch-recreatieve hotspot.

Meer info: bekken specifiek deel Bovenscheldebekken ([Grote Spierebeek](#)) ([Zwarte Spierebeek \(en Spierekanaal\)](#)) ([Kanaal Bossuit-Kortrijk](#))

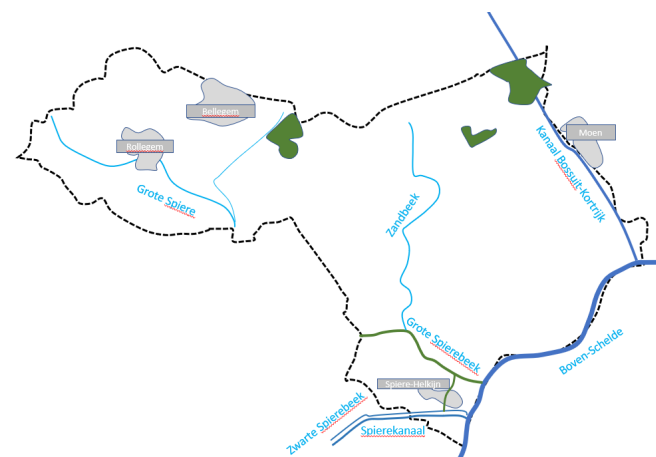
SAMEN WERKEN WE AAN WATER

De Grote Spierebeek ontspringt in Wallonië, de Zwarte Spierebeek en het Spierekanaal ontspringen in Frankrijk. Een groot deel van de verontreiniging komt dus van over de grens. Grensoverschrijdend overleg is in deze essentieel om de ecologische toestand van deze waterlopen te verbeteren. Dit overleg is lopende maar verloopt moeizaam.

Er wordt een grensoverschrijdend interreg-project voorbereid binnen de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai 'monitoringproject waterkwaliteit op de Blauwe ruit'.

Meer info: bekkenwebsite Bovenscheldebekken en bekken specifiek deel Bovenscheldebekken ([Grote Spierebeek](#)) ([Zwarte Spierebeek \(en Spierekanaal\)](#)) ([Kanaal Bossuit-Kortrijk](#))

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

➡ VMM maakt de verlande arm door Spiere terug watervoerend

Het water van de Grote Spierebeek werd de voorbije jaren via een bypass rechtstreeks afgevoerd naar de Schelde. De oude beekloop in de dorpskern van Spiere is hierdoor verland. Om de ecologische omgeving van de Grote Spierebeek te opwaarderen maakt de VMM deze verlande arm terug watervoerend.

Hoever staan we

De VMM heeft in 2021 een stuw geplaatst opwaarts de overwelving van de Grote Spierebeek. Hierdoor stroomt opnieuw water door de oude verlande loop in het dorpscentrum van Spiere. Enkel bij kans op overlast wordt de overwelving nog gebruikt voor een snelle afvoer van het water naar de Schelde. ([6 I 0079](#))

Foto 5: verlande arm

ANB heeft terzelfdertijd de omliggende gronden in de beekvallei heringericht tot een speelbos en nat grasland van ongeveer 3 ha groot. Er werden amfibiepoelen uitgegraven en doorheen het gebied loopt een wandel- en fietsverbinding.

Wat staat er te gebeuren

VMM onderzoekt de mogelijkheid om ook ten zuiden van het Robecijnplein in Spiere de natuurlijke loop van de Grote Spierebeek te herstellen door zacht hellende oevers aan te leggen t.h.v. de aansluiting met de Zwarte Spierebeek.

➡ Visie en landschapsplan voor de omgeving van de Grote en Zwarte Spierebeek en het Spierekanaal

De gemeente Spiere-Helkijn heeft in 2010 samen met de provincie West-Vlaanderen en de intercommunale Leiedal een landschapsplan opgesteld voor de omgeving van de Grote en Zwarte Spierebeek en het Spierekanaal. Een aantal acties in dit plan willen het landschap en de natuur rond de beekvalleien herstellen en recreatief ontsluiten. Deze visie werd vertaald in een gemeentelijk RUP 'Spierebeken'. Het merendeel van de ingrepen situeert zich rond de dorpskern van Spiere-Helkijn.

Hoever staan we

De meeste acties zijn opgenomen in het project van VMM en ANB voor het watervoerend maken van de Grote Spierebeek t.h.v. Spiere (uitgevoerd in 2022); andere actiepunten zijn opgenomen in het Waterlandschapsproject van de stad Kortrijk.

Met de gemeente Spiere-Helkijn wordt verder bekeken in het kader van het hemelwater- en droogteplan welke acties verder worden uitgewerkt. De waterkwaliteit van de Grote en Zwarte Spierebeek blijft een aandachtspunt dat grensoverschrijdend wordt aangekaart.

Wat staat er te gebeuren

Het voormalig oud zwembad van Spiere (het Bassin) is eigendom van Intercommunale Leiedal en krijgt een invulling als toeristisch-recreatieve hotspot aan de Schelde. Bij de omgevingsaanleg i.k.v. een PDPO-project 'omgevingskwaliteit' wordt de zwemkuip geïntegreerd met ook een ponton aan de Spierebeek. In samenwerking met De Vlaamse waterweg, provincie en Westtoer loopt een winvorm-oproep voor de realisatie van een landmark tussen de Schelde en de Spierebeek.

➡ Kortrijk trekt het WLS project 'Van beek tot bodem'

Het project 'Van beek tot bodem' staat voor het realiseren van een verbeterde water- en bodemkwaliteit in het gebied tussen Leie en Schelde op grondgebied Kortrijk Zuid. Samen met partners voert de stad Kortrijk acties en maatregelen uit om de veerkracht van het gebied te verhogen en het weerbaarder te maken tegen de klimaatverandering.

Hoever staan we

Het WLS project is gestoeld op 2 belangrijke projecten, nl het openruimteplan Interfluvium en het 10-bekenplan van de stad Kortrijk. Uitvoering van de acties wordt voorzien tegen 2025. ([8A D 0115](#))

Op grondgebied Spiere-Helkijn loopt het PDPO-project 'klimaatadaptatie door water- en bodembeheer in het interfluvium' waarbij landbouwers beroep kunnen doen op de expertise bij Inagro, Boeren natuur Vlaanderen en intercommunale Leiedal.

Wat staat er te gebeuren

Kortrijk pakt het erosieknelpunt 'Rollegemseweg' en 'Manpadstraat' aan in 2023-2024. In 2023 werden studietraject opgestart voor de aanpak van erosieknelpunt 'Klijthofstraat'.

Kortrijk richt een speelzone in langs de Fabrieksbeek in Rollegem (Beekweg). In de winter van 2022-2023 werd hier bosgoed aangeplant. In 2024 wordt dit uitgebreid met paden en speeltoestellen.

Het WLS omvat 5 acties.

Actie 1: Humusopbouw 'investeren in een beter bodem op referentie- en demopercelen' door toepassing van drie nieuwe technieken. Deze drie technieken zijn (1) inwerken van houtsnippers, (2) toepassen van bio-stimulanten en (3) gebruik van mengsel van groenbemesters.

Ondertussen werden de deelnemende landbouwers, referentieperceel en demo-percelen (totale oppervlakte ca. 30ha) aangeduid. In het voorjaar 2023 startte men met het toepassen van bio-stimulanten en complexe groenbemesters en start eveneens de monitoring (C-meting, infiltratiesnelheid, bodembioologie, verdichting). In het najaar 2023 werden de houtsnippers ingewerkt en gebeurde het vervolg van de monitoring.

Actie 2: Erosiebestrijding door middel van 'overeenkomst-op-maat', nl burenpremie. De inhoudelijke en financiële uitwerking van de 'burenpremie' werd opgemaakt en werd in 2023 uitgerold..

Actie 3: Waterlopen en grachten. Voor maatregel 3F 'ontharden en oeververflauwing gracht Preshoekstraat' is het studiewerk (peilbuizen, opmeting, inrichtingsplan) in opmaak. Uitvoering wordt voorzien in de zomer van 2024.

Voor maatregel 3G 'grondverwerving i.f.v. ruimte voor de beek/natte natuur' zijn de gesprekken met de eigenaars lopende, zowel voor dossier Bellegembos/Bosbeek als voor dossier Weimeersbeek (Rollegem).

Verder plant Kortrijk om stuwen te plaatsen op grachten. De locaties hiervoor zijn vastgelegd en de plaatsing is voorzien in 2024-2025. Voor het openleggen van ingebuisde beeksegmenten zijn de gesprekken met aangelanden opgestart. Uitvoering is voorzien vanaf 2024.

Actie 4: Landschapsversterking. De campagne 'Aircoe' startte in de zomer van 2023.

Actie 5: Decentrale zuivering. De studie hiervoor wordt uitgevoerd in 2024, de uitvoering is voorzien in 2025.

➡ **AquaFin en de gemeenten maken werk van de aansluiting van belangrijke clusters.**

Hoever staan we

Heel wat huishoudelijke vuilvracht binnen dit stroomgebied wordt gezuiverd in Wallonië (RWZI Pont-Bleu).

Voor de regio rond Kortrijk zuiveren KWZI Aalbeke Talpenhoek, RWZI Aalbeke en RWZI Rollegem op kleinere schaal huishoudelijk afvalwater.

. Een laatste aandeel wordt door RWZI Spiere-Helkijn gezuiverd. De meeste bovengemeentelijke rioleringsprojecten zijn voor dit stroomgebied al uitgevoerd. In Wallonië werden optimalisaties doorgevoerd aan het RWZI Moeskroen en in Frankrijk werd voor het RWZI Grimonpont een plan uitgewerkt om het zuiveringsrendement te verhogen tegen 2030, dit heeft een gunstig effect op het water van de Zwarte en Grote Spierebeek.

Wat staat er te gebeuren

In het afstroomgebied van de Spierebeken is de realisatie op korte termijn voorzien van het project 'rioleringswerken langs de N50' (2023), dit project sluit aan op het RWZI Pont Bleu. Van belang voor het Kanaal Bossuit-Kortrijk is het realiseren van de Collector Kerkstraat - Ter Moude.

Kortrijk voorziet vanaf 2024 de uitvoering van GIP project Bellegemstraat en Argendaalstraat. De voorontwerpen hiervoor zijn reeds goedgekeurd. Het GIP project 'zijstraten N50' is in uitvoering. Dit omvat de aansluiting van vier zijstraten van N50 op de zuivering. Het GIP project Bellegembos, een groene cluster die via decentrale zuivering zal gesaneerd worden, is in voorontwerpfase. De uitvoering wordt voorzien in 2024-2025.

BOVENSCHELDEBEKKEN